

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

Ceny prenumeraty: miesięcznie 5 mk. 00 fen., kwartalnie 15 mk. 00 fen.
Cena pojedynczego numeru 30 fenigów.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10—2 po poł. Rękopisów nadesłanych redakcja nie zwraca.

Ceny ogłoszeń: I i III kol. 1 mk. 50 fen na IV kol. 76 fenigów. na
Ogłoszenia drobne po 20 fenigów, za wyraz.

Adres Redakcji i Administracji CZĘSTOCHOWA, ulica Panny Marii Nr. 28
Telefon Nr. 50. Skrytka pocztowa № 2 5.

Urząd Pożyczek Państwowych i Skarbu Narodowego
Warszawa, Marszałkowska 154.
przyjmuje wpłaty na

Polską Pożyczkę Państwową

w markach, koronach i rublach
oraz ofiary na

SKARB NARODOWY

Sprzedat asygnat w walucie rosyjskiej (rublach) odbywa się wyłącznie za banknoty, posiadające stempel obowiązujący w dniu 31 grudnia 1916 roku, a po za banknoty 500,100 i 25 rublowe bez ograniczenia, za banknoty niższe (tylko do wysokości 5% łącznej sumy sprzedażnej; ponad 5% banknoty te mogą być przyjmowane, tylko o ile rozchodzi się o niezbędne wyrównania. 0557—

Działalność Ojca świętego w czasie obecnej wojny.

I.
Wyciąg z obszerniejszego opisu dokonanego na podstawie dokumentów autentycznych, staraniem „Civiltà”, „Cattolica”, a dostarczonego nam taskawie w tłumaczeniu przez Senjora prefekta ks. kan. M. Ciesielskiego.

Ojciec św. Benedykt XV, rozwijając program, wytknięty sobie już od początku swego Pontyfikatu, aby utrzymać, o ile możności, o cierpieniom spowodowanym przez szalejącą burzę wojny światowej, prowadził nieustraszoną akcję dyplomatyczną, mającą na celu złagodzenie cierpień i klęsk zawiłanych w wojnę narodów.

Po staraniach urzędowych w listopadzie i grudniu 1914 r. Ojciec święty wysłał depeszę do władców i stojących na czele rządów państw, będących w wojnie, proponując wymianę jeńców niezdolnych do służby wojskowej. Wszystkie państwa, biorące udział w wojnie, odpowiedziały przychylnie, chwaleńcując Ojca świętego. Zaraz potem rozpoczęły się wymiany jeńców w Szwajcarii, trwające następnie w ciągu całej wojny także i w innych krajach neutralnych. Statystyki naturalnie z czasem powiodła ile tysięcy rodzin i jeńców otrzymać w ten sposób wolność i pomoc dzięki inicjatywie Ojca św. Od marca 1915 r. do listopada 1916 r. 2348 Niemców i 3868 Francuzów powróciło przez Szwajcarię do swej ojczyzny.

Waruszony cierpieniami fizycznymi i moralnymi internowanych cywilnych, Ojciec św. proponuje dn. 11 stycznia 1916 r. państwom walczącym aby odesłano do ojczyzny: kobiety i dziewczęta, chłopców niżej lat 17, dorosłych ponad 56 lat życia, lekarzy i chirurgów, duchownych oraz niezdolnych do służby wojskowej wszelkiego wieku. Dzięki temu przeszło 3000 belgijszczyków wraca do ojczyzny; w jednym miesiącu 2000 Francuzów z miejscowości zajętych przez Niemców przechodzi do poludniowej Francji.

Wystarawczy się o możliwość wymiany jeńców, niezdolnych do służby wojskowej, Papież myśli następnie o pomocy dla jeńców rannych lub chorych, lecz jeszcze zdolnych do służby wojskowej, oraz jeńców będących ojcem 4 ga dzieci i pozostających w niewoli od 18 miesięcy. Wskutek tych starań od stycznia 1918 r. pociągi z Austrii często przywoziły Włochów i jeńców suchotników, aby mogli cędychać balsamicznem powietrzem włoskiem. Jęncy wicyści powróciwszy do ojczyzny, opowia-

dali o pociągu, który prawie co tydzień wyjeżdżał z Monthansen, wioząc suchotników i innych chorych i nazywali go „pociągiem Papieża”.

Pod koniec 1915 r. dzięki inicjatywie Ojca św. w sprawie korespondencji listowej z krajami zajętymi, tysiące rodzin otrzymało możliwość otrzymania listowych wiadomości o losach swych najbliższych.

Wiele przyczynia się również akcja Ojca św. do zachowania absolutnego wyciszczenia niedzielnego jeńców wojennych oraz zawieszenie broni w celu pochowania zmarłych na polach bitwy.

W końcu listopada 1914 r. Papież wezwał państwa walczące, aby „w dowód wiary i pobożności chrześcijańskiej względem Pana Naszego Jezusa Chrystusa” zechcieli zawiesić walki w dzień Bożego Narodzenia 1914 r. Wobec opozycji ze strony Rosji dla przyczyn charakteru wojennego, zawieszenie broni nie mogło nastąpić, ale propozycja papieska nie traci przez to nic ze swej piękności i dobroci.

Papież nie zaniedbał nigdy podnieść głosu utyskiwania i nagany, kiedy były bombardowane miasta i miejscowości nieobronne w jakimkolwiek kraju i przez jaką bądź stronę walczącą, skoro otrzymał w sposób pewny wiadomość o tem od władz kościelnych. Znamiennem jest przedewszystkiem potępienie, jakie wyraził w Allobrogi konsystorsjalnej dn. 4 grudnia 1916 r.

Nie poprzestając na tem, Papież użył swej powagi i władzy, aby przyszedło do ograniczenia walk napowietrznych, wykluczając od napadów miasta odkryte i miejsce bezbronne dla oczenia tam gmachów, pomników i życia niewinnych mieszkańców.

Kara śmierci darowana lub zamieniona i łaski otrzymane przez oświadczenia troski i miłości Ojca św. na korzyść osób prywatnych możnaby liczyć na tysiące.

Za pośrednictwem delegacji apostołkiej w Waszyngtonie Stołica św. usilnie się starała, aby Komitet Pomocy dla zapotrzenia w żywność Belgii, powstały w Stanach Zjednoczonych, mógł rzeczywiście dostarczyć temu krajowi pomocy, jakiej cędychał nagła potrzeba.

W pierwszych miesiącach 1916 r. a głównie w lutym, w marcu i w kwietniu doszły z różnych stron gorące prośby do Ojca św. aby pospieszył z pomocą narodowi polskiemu tak serdecznie doświadczonemu głodem. Starania o pomoc dla Polski czynili: arcybiskup warszawski ks. Aleksander Kakowski w imieniu Komitetu pomocy dla Polski w lutym 1916 r.,

następnie cały episkopat polski (25 marca 1916 r.) oraz znakomity pisarz Henryk Sienkiewicz (6 kwietnia 1916 roku i 13 marca 1916 r.) Wojska rosyjskie, niemieckie, austriackie w swoich pochodach przez Polskę spustoszyły kraj; brakowało artykułów pierwszej potrzeby, nowe choroby ożlebiały i rujnowały życie ludności. Ameryka, która pomogła zapatrzyć w żywność Belgję była gotową też uczynić to i dla Polski, ale tu potrzebna była koniecznie zgoda ze strony Rosji, Niemiec, Austrii, Francji, a przedewszystkiem Anglii.

Długie i trudne pertraktacje, podjęte przez Papieża, trwały od początku marca 1916 r. do lutego 1916 roku. Wreszcie osiągnięta została zgoda, która pozwoliła zapatrzyć w żywność ludność rujnowanego kraju. Za wstawieniem Stołicy św. zostały zapatrzone w żywność również okolice włoskie zajęte przez Austrię, oraz Czarnogórze.

W dn. 12 marca 1915 r. Ojciec św. ofiarował dla Polski 10,000 lir. następnie 9 kwietnia tegoż roku 25,000 licron, oddzielnie komitetowi pomocy dla Polski 20,000 lir. Ojciec św. i papież gorąco wspólny list biskupów polskich i wezwał wszystkich biskupów świata katolickiego, aby w kęsiolach odbyła się kwesta na korzyść zmierzonych przez wojnę polaków. Kwesta owa zapowiedziana na 21 listopada 1915 r. dostarczyła prawie 4 miliony franków (3,877,249 fr.) Wreszcie 19 kwietnia 1918 r. Ojciec św. odesłał do rozporządzenia ministra angielskiego przy Stołicy św. na korzyść polaków 100,000 lirów.

Z Sejmu ustawodawczego.

Wniosek w sprawie powołania do wojska 6 roczników odesłany został do komisji wojskowej.

Z pięciu spraw, figurujących na porządku dziennym czwartkowego posiedzenia tylko dwie wywołały dłuższą dyskusję. Wniosek w sprawie zatrudnienia bezrobotnych, jakkolwiek spotkał się z jedynym przyjęciem całej izby, był właśnie jednym z tematów dłuższej dyskusji. Przedstawiciele partii robotniczych, zarówno narodowego Związku robotniczego, jak socjaliści w interesie wyborców swoich oświetlili tę sprawę wyczerpująco materialem liczbowym i faktycznym.

Pomijając swroty socjalistyczno-agitacyjne, przy których akompaniamencie toczyła się dyskusja stwierdzenia należy, że okazało się, iż kwestia bezrobotnych, stanowiąca typowy objaw patologii wojennej, jakkolwiek powolna i zatrważająca da się usunąć. Stwierdził to nawet mówca socjalistyczny p. Aroiszewski.

Watnym (przyczynkiem do tej sprawy było przemówienie posła powiatowego p. Nowickiego, który dowodził, iż pomoc ententy w uruchomieniu przemysłu polskiego jest konieczna i wymienia cały szereg prac publicznych, które z korzyścią dla kraju możnaby bezwzględnie podjąć.

Dyskusja nad wnioskiem w sprawie stosunków, panujących w wojsku od początku aż do ostatniej chwili była namiętną i burzliwą. Jakkolwiek niektórzy mówcy, a najdobitniej pos. Edward Dubanowicz, dali wyraz opinii, iż w dobrze zrozumianym interesie należy wszelkie orszakiwe zarzuty skierować do komisji wojskowej dyskusja zakończyła szerokie kręgi, przekraczając

niejednokrotnie granice jawności, ustalone w podobnych sprawach.

Po raz drugi wystąpił w sejmie pos. Pryłucki i po raz drugi wywołał skandal. Widocznie przedstawiciel bankrutującej żydowskiej partii ludowej wziął sobie zażądanie przeprowadzenia w sejmie w sposób sztuczny sprawy, które partii jego i pokrewnym grupom żydowskim są potrzebne do agitacji przeciwpolskiej za granicą.

Jak z „czarodziejskiego kapelusza” wyciąga p. Pryłucki z każdej choćby najdrobniejszej sprawy, przygotowane w zanadru kwestje i tendencje przeciwezmieckie, ale jest na szczęście tak niezręcznym kuglarzem, że kompromituje się w oczach wszystkich.

Z WIDOWNI WYDARZEŃ.

Kiedy zawarty będzie pokój?

Zawarcia pokoju spodziewają się z początkiem czerwca, a może i pierwej. Zaraz po powrocie Wilsona, dnia 17 marca będzie przygotowany pokój przedugodny, którego podpisanie według Pichona miałoby nastąpić w połowie maja. Nowe zawieszenie broni z Niemcami zawierane będzie warunki, które będą służyły za podstawę do zawarcia ostatecznego rozstrzygnięcia i pokoju.

Sprawa granic na kongresie.

Wyłoniona się możliwość, że konferencja pokojowa stworzy nowe komisje terytorjalne, celem oznaczenia granic krajów nieprzyjacielskich. Mimo to, zdaje się być postanowionem, że sprawa granic między Francją i Niemcami i między Włochami a Jugosławiją podpadnie wprost rozstrzygnięciu rady dziesięciu, w której zasiadają po dwóch przedstawiciele wielkich mocarstw.

Warunki pokoju.

Jak donoszą z Paryża, po zupełnem rozbrojeniu Niemiec, aljanci ustatą siły armji swoich w Europie w sposób następujący: Ameryka zatrzyma na kontynencie europejskim 450 tysięcy ludzi, Anglja 350,000, Francja 850,000, Belgja 100,000 ludzi. Po powrocie Wilsona do Europy będą przedstawione niemcom warunki pokoju do podpisania. Francuzi sądzą, aby niemcom dać tylko 3 dni do namysłu dla podpisania tych warunków. Jednocześnie będzie podtyktowany pokój Austrii, Węgrom, Bułgari i Turcji i to na takich (samych ciężkich warunkach, jak niemcom.

Clemenceau wraca do pracy.

Paryż 28 lutego. Clemenceau podjął swe zajęcia. Po południu był na posiedzeniu komitetu konferencji. Na porządku dziennym były: 1) uchwały o sposobie postępowania w celu uregulowania prac komisji, którym powierzono kwestje terytorjalne, 2) wysłuchanie delegatów w sprawie sjonistycznej.

Ce niemcy mają zapłacić Polsce?

W korespondencji z Paryża pod datą 20 lutego donosi „Czas”: Polska ma do żądania od Niemiec zwrotu następujących sum: 1) 860 milionów marek złotych przez Niemcy w banku berlińskim na rachunek polskiej krajowej kasy pożyczkowej; 2) około dwa i pół miliona marek w banknotach niemieckich, które wycofane będą z obiegu z chwilą wprowadzenia własnej waluty; 3) suma kilku miliardów marek z tytułu niezaplconych przez Niemcy rekwiizycji, należonych na miasto kontybnucji po-

Polacy i Polki!

W dniu 9 marca odbędą się wybory do Rady Miejskiej w Częstochowie.

Wybory rozstrzygną, w czyich rękach znajdzie się zarząd miasta naszego, czy rządzić w nim będą Polacy, czy Żydzi!

Polacy i Polki!

Jeżeli chcecie, by Częstochowa była nadal polskim miastem, nie tylko z nazwy, lecz i z ducha, to głosujcie na listę Nr. 4. Na liście Nr. 4 znajdziecie przedstawicieli wszystkich warstw, lista ta jest szersza polską, narodową, demokratyczną, listą.

Radni wybrani z listy Nr. 4 będą prawdziwymi obrońcami ludu i wyrazieli jego potrzeb!

Sprawa wyżywienia ludności, tępienia lichwy żywnościowej i paskarnictwa, sprawa bezrobotnych, sprawy szkolnictwa i zdrowotności publicznej, sprawy przemienne, Ostatniego Grosza, Zawodzia, Częstochówki, sprawa służebnego uregulowania systemu podatków miejskich będą podstawą programu działalności radnych, wybranych z listy Nr. 4.

Polacy i Polki!

W dniu 9-go marca stajcie solidarnie do urny wyborczej i głosujcie na listę Nr. 4.

Od was zależy, by Częstochowa, to serce ziemi polskiej, nie dostała się pod rządy Żydów i socjalistów!

Niech żyje jedność narodu! Niech żyje przetrzała szersza polska, demokratyczna Rada Miejska w Częstochowie.

Głosujcie na listę Nr. 4, Narodowego Komitetu Wyborczego.

Lista Narodowego Komitetu Wyborczego Nr. 4.

Stanios, Bajdecki, Januszewski, Pruszkowski, Piódowski, Ks. Nasalski, Tyszecka, Hursko, Łochowski, Śmuga, Misiorowski, Kurpiński, Chochoł - rzemieślniki, Gozałkowski, Dr. Nowak, Kożan, Włosinski, Tomczyk, Kolwas, Knapp, Sławek, Sawicki, Bugajski, Kędzierski sędzia, Nowowiejski, Franke, Próba, Seiubilecki, Świeży, Malinski, Sojciek, Wróblewski, Bandtkie-Stężyński, Gozałkowska, Cholewicki, Bendkowska, Makowski Eugeniusz, Kozankiewicz, Reepka - robotnik, Janicki Leon, Ks. Gmachowski, Piekarski, Fidler, Wronski Fr., Hoffman, Cierzyński Maciej, Piltz Aleksander, Chartampowicz Bolesław, Wróblewski Jan, Weber Mieczysław, Widera Zdzisław, Orzeł Wacław, Koziński Jan, Morawski Ludwik, Ożgowski Jan, Bystydziński Rostaw - aptekarz, Gurłman Jan, Gładych Lucjan, Florczykówna, Reszke Aug., Kiser Teodor.

KRONIKA

- Z Seccalicii Marjańskiej. Podobnie, jak w przeszłym roku - i w obecnym, staraniem Seccalicii Marjańskiej odbędzie się godzina adoracji Najświętszego Sakramentu, podczas publicznego wystawienia tegoż w wielkiej nawie kościoła na Jasnej Górze, mianowicie w poniedziałek, d. 3 marca o godz. 2 po poł. punktual.

PRZEZ ZAKOPCONE

SKZIELKA.

Nasz Sejm ustawodawczy odbył już wstępne posiedzenia, z których wynika, że praca nad odbudową Ojczyzny popłynęła w szybkim tempie, przynosząc jak najpomyślniejsze rezultaty.

Sadząc z ugrupowań partyjnych decydujący wpływ w Sejmie posiadać będzie centrum, w skład którego wchodzi, przedstawiciele Związków Ludowych i Narodowego Związku Robotniczego.

Nie dziw więc, że w ostatnich czasach centrowe stronnictwa polityczne yszyły, licznych ordonników z posteru miejskiej inteligencji. Maluczko, a nasi doktorzy i mecenasi za przykładem p. Witosza przywdziały chłopskie sukmany i kamizelki, aby w ten sposób zmanifestować swe przekonania polityczne.

Polskie Zjednoczenie Ludowe i Narodowy Związek Robotniczy również intensywną działalność przejawiały przy wyborach do Rady Miejskiej, pragnąc listę kandydatów zapelnit niemal wyłącznie robotnikami z N. Z. R. i obywatelami z Zawodzia, Kucelina, Parkiki i innych krańców miasta.

Jak przy podobnym zespole radnych wyglądałaby gospodarka miejska nie trudno sobie wyobrazić: o przyszłej sieci tramwajów elektrycz-

nie, na intencję uproszenia pokoju na zewnątrz i zgody wewnątrz drogiej Ojczyzny naszej, jak również pomysły pracy polskiego Sejmu. Sodalicia Marjańska zwraca się z gorącą prośbą do Sodalicii wszystkich zakładów naukowych naszego miasta, aby takowe raczyły wpłynąć na swych kolegów i koleżanki i zachęcić ich do wzięcia udziału w tej pięknej wspólnej modlitwie, ofiarując z trzech dni wolnych, przed postem, jedną godzinę dla Jezusa i Marii. Prosiłbyśmy również, aby chóry szkolne zechciały, po uprzednim porozumieniu się, z zarządem, pomóść nam do uświetnienia owego nabożeństwa.

Odpowiednią naukę, podczas adoracji wygłosi O. Marjan, Moderator tejże Sodalicii.

Ośmielamy się również zaprosić do powyższe nabożeństwo personel nauczycielski wszystkich szkół, oraz inteligencję naszego miasta.

O. Marjan, Paulin Moderator Sodalicii Marjańskiej i Zarząd.

- Wybory do Rady Miejskiej.

W dniu 28 lutego upłynął ostatni termin składania list wyborczych. W ostatnim dniu złożona została jeszcze jedna lista żydowska oznaczona Nr. 6. Grono właścicieli nieruchomości listy oddzielnej, złożonej na czwartkowym zebraniu, nie złożyło w Głównej Komisji Wyborczej. Wobec czego wytworzyła się podobna sytuacja, jak przy wyborach do Sejmu: przeciw zakusom Żydów i socjalistów polskie społeczeństwo zdobyło się na czyn solidarności, wystawiając jedną kompromisową listę, oznaczoną Nr. 4.

- Dzisiejsze wiec.

Dziś w niedzielę o g. 1 po poł. w „Ognisku Robotniczym” ul. Krakowska 13, odbędzie się wiec w sprawie wyborów do Rady Miejskiej, urządzony staraniem Narodowego Komit. Wyborczego.

W tymże celu zwołany będzie wiec o g. 3 po poł. w domu p. Nagłowskiego przy ul. Wieluńskiego 7.

- Posiedzenie przedjmu Narod. Komit. Wyborczego.

W poniedziałek d. 3 bm. o g. 8 wiecz. w lokalu Stow. Rzem.-Przem. ul. Panny Marii 9, odbędzie się posiedzenie przedjmu Narodowego Komit. Wyborcz.

- Delegat Ministerjum a-prowizacji. Od kilku dni bawi w naszym mieście mec. Niedzwiedzi, który z polecenia ministerjum bada miejscowe stosunki a-prowizacyjne. Mamy nadzieję, że w rezultacie Ministerjum, przekonawszy się naocześnie o opłakany stanie a-prowizacji, w przyszłości mieć będzie na uwadze istotne potrzeby naszego miasta.

- Z Towarzystwa Kredytowego m. Częstochowy.

Na ostatnim posiedzeniu połączonych

nych idęcydwaliby słuźarze z N. Z. R. a o kanalizacji miejskiej gospodarze z Zawodzia.

Po długim i niezmierznie przykrym okresie wojennym siedmiu krów chudych, nareszcie nastąpiło lepsze czasy. W tych dniach przybyło do Częstochowy 26 wagonów amerykańskiej mąki pszennej przedniego gatunku, którą wydała sklepy komitetowe w ilości 2 funtów na osobę. Ponieważ wszyscy chcą jak najprędzej zakosztować kłuseczek, a może i pączków, z amerykańskiej mąki, przeto w sklepach komitetowych panuje taki ścisk i rwetes, że obsługa sklepowa w pośpiechu popełnia fatalne pomyłki, wydając po kilka funtów mniej na rodzinę, z czego bardzo często wynikają zatargi.

W tym tygodniu znowu bawiła w naszym mieście misja amerykańska z p. Pate na czele, która przybyła w celu zebrania danych statystycznych, dotyczących zapotrzebowania przez miasto odzieży i obuwia.

Wkrótce nadejdą do Częstochowy transporty amerykańskiej słoniny. Zapewne więc z tego powodu trwa w oślej pełni pasek na kartofle, uprawiamy z powodzeniem przez okolicznych ziemian, którzy dotychczas nie dostarczali wyznaczzonego kontyngensu kartofli i zboża. Nawet interwencja delegatów robotolozych, wysłanych do okolicznych dworów, w celu dokonania rekwizycji kartofli, nie ośmiła pożądanego skutku. De-

Władz Tow., między innymi, postanowiono wznowić wydawanie - w listach zastawnych - pożyczek: dodatkowych z przeszacowania i konwersji, z amortyzacji i na nowe budowle, na zastaw nieruchomości miejskich.

Wszelkich informacji w sprawie powyższej, udziela biuro Towarzystwa ul. Panny Marii (III Aleja) Nr. 55.

- Kursy sanitarne.

Organizacja Pomocy Żołnierzom Polskiemu pod protektoratem pani pułkownikowej Bokszeczaninowej otwiera Kursy Sanitarne.

Wykładów na kursach łaskawie podjął się zechceć: Dr. Wrześniński, Dr. Okuszek, Dr. Kluczewski, Dr. Mikulski, Dr. Danielski, Dr. Neuhoff i st. med. p. Wojcikowski.

Zapisy przyjmują i informacji udziela sekretariat kursów od g. 5-6 codziennie w Gospodzie Żołnierskiej im. Józefa Piłsudskiego III-cia Aleja Nr. 54.

- Żywność amerykańska.

Częstochowa otrzymała dotychczas 26 wagonów mąki amerykańskiej o gólem 370,000 kilogramów funtów. 2 wagony z mąką zatrzymane zostały w drodze z powodu zapalenia się osi. Ze względu na brak, jakie ludność przeżywała w ostatnich czasach, Deputacja żywnościowa postanowiła wydać po 2 funty mąki na osobę, co już w ub. tygodniu zostało uskutecznione.

Do czasu otrzymania większych transportów mąkę postanowiono wydawać pod postacią wypieku pszennego w ilości 2 funtów buki na osobę na okres dwutygodniowy, niezależnie od zwykłej normy chleba.

Wobec zupełnego braku mąki żytniej zdecydowano wypiekać chleb kartkowy z mąki mieszanej z pszenną w stosunku: 57 proc. żytniej razowej, 33 proc. pszennej, 5 proc. płatofa kartoflanych i 5 proc. mąki kartofla nożnej. Cena chleba, pomimo zwiększenia kosztów wypieku, narazie pozostanie bez zmiany. Władze komunalne kalkulacji przesyła do ministerjum a-prowizacji, by różnicę w cenie poniosło państwo.

W ub. tygodniu nadszedł do Częstochowy 1 wagon, zawierając ryż, fasolę i mleko skondensowane. (Mleko jest darowizną amerykańskiego Komitetu niesienia pomocy Polsce.

W sprawie podziału ryżu i fasoli obradować będzie w dniu dzisiejszym specjalna komisja, złożona z członków Magistratu i przedstawicieli instytucji społecznych.

- Dlaczego mąka amerykańska zdrożeje?

Miejska Deputacja żywnościowa, otrzymując transport mąki amerykańskiej, zosta-

ła powiadomiona o cenie następującym listem:

„Państwowy Urząd Zbożowy komunikuje, iż, na zasadzie rozporządzenia Ministerstwa Aproprowizacji z dnia 8 lutego za M II J R. 50919, cena mającej nadejść mąki amerykańskiej wynosi mk. 180 - za 100 kg. brutto za netto, loco stacja odbiorcza. Po tej cenie P. U. Z. będzie Panom mąkę amerykańską liczył.”

Wobec tego mąka sprzedawana była po cenie 80 fen. za funt. Po rozpoczęciu sprzedaży Deputacja otrzymała z Ministerjum aproprowizacji depeszę treści następującej:

„Cena mąki amerykańskiej wynosi 225 marek za 100 kg. franco stacja odbiorcza: Cenę podaną listem 13 lutego unieważniamy.”

Na powyższą depeszę Deputacja żywnościowa wystosowała do Ministerstwa aproprowizacji odpowiedź z zaznaczeniem, iż cenę podaną 13 lutego zmienić będzie można dopiero po skończonym okresie. Ze względu na to, że Deputacja małać służącą podstawę sprzedawania mąki amerykańskiej na zasadzie listu Ministerstwa z dn. 13 lutego, po cenie 80 fen. za funt, nważa więc za słusane, wynikną stąd różnica obciążę rachunek Ministerstwa aproprowizacji.

- Wiec rzemieślniczy.

Dziś w niedzielę o godz 2 po poł. odbędzie się w sali Stow. Rzem. Przem. wiec rzemieślniczy, w celu wyborów do Rady Miejskiej.

- Z Towarzystwa „Jedność”.

Dziś dnia 2-go marca w sali Stow. Spół. „Jedność” (ul. Stradomska Nr. 6), staraniem Kółka śpiewaczego pod dyktando p. H. Makoszy odbędzie się „Wieczór Teatralno-muzyczny”, na program którego złożą się: występy chóru, śpiew solo znanego barytona p. Konarskiego, gra skrzypcowa deklamacje, monologi, oraz Kółko amatorów odegra dwie sztuczki „Mał od biedy” i „Ciotka umarła”. Początek o godz. 7 wieczorem. Szczęgólny w programach.

- Wieczornica. We wtorek, dn. 4 marca, w sali Stowarzystwa Rzem.-Przem. Aleja I Nr. 9, odbędzie się „Wieczornica” pod kierunkiem p. Kazimierza Kosteckiego b. artysty teatrów Warszawskich. Program nadszycał urozmaicony.

- Pogadanka.

Dziś, w niedzielę, o godz. 3 po poł. w sali Nar. Zw. Rob. na Ostatnim Groszu p. sędzia Antoni Gozałkowski wygłosi referat na temat „Samorząd miejski”.

- Do pań ziemianek.

Pani Piarszewska zwraca się za naszem pośrednictwem do pań ziemianek, które detarszyły produktów na wileń dla żołnierzy, z prośbą o odbiór worków (ul. Kościuszki Nr. 9).

meratki: wolałbym chodzić na gasety do cukierni...

- Ha, trudno-odrzekiem z przekaśem gorzkiego zawodu: - bez jednego żołnierza...

- Kosztowałyby mię ta przyjemność o wiele taniej... A nawet... wie pan co? - przy tej okazji wypilbym herbatę gratis...

- Jakimże cudem? - zapytałem ze zdumieniem.

- Posłuchaj pan... Za herbatę zapłaciłbym dajmy na to markę. Po wyjściu z cukierni napewno spotkałbym kilku znajomych, pytających mię o nowiny.

- Więc oś z tego?

-...Oczywiście nie byłbym na tyle naiwnym, żeby im wydarzenia ostatniej doby opowiadać bezinteresownie. Chcecie coś wiedzieć? - płacić po 10 fen. za wiadomość. Oblicz pan ileby to wyniosło!... Dajby 10 fen. - zakomunikowałbym natychmiast: „Wiluś wysłany na wyspę djabełską”... daje drugie 10 - „Wolska polskie wkroczyły do Moskwy, rozbijając po drodze hordy bolszewickie”...

Nie mogłem słuchać do końca:

- Żegnaj pana! - krzyknąłem, wykręcając się nerwowo na pięcie, a w myśli przesielałem pod jego adresem kilka serdecznych życzeń na temat: „Bodajżeś portfel z kartami żywnościowymi zgubił, bodaj o wierschy u butów popukał, ty nowy wojenny spekulantie „kurjerkowy paskarzu!”

Nadeszła benzyna

i jest do nabycia w Biurze Technicznym
Inż. W. Kuklińskiego i K. Deloffa
w Częstochowie ul. Dojazd 9.

Wydział Informacyjno-Prasowy Ministerstwa Spraw Wojskowych Departament i Mobilizacyjno-Organizacyjny, zamek, pokój Nr. 2 przeznacza,
200 marek nagrody
za dostarczenie w jaknajkrótszym czasie pełnej rosyjskiej instrukcji Mobilizacyjnej. Za pominięcie wydawnictwo, niezależnie od nagrody posiadacz otrzyma zapłatę stosownie do umowy.
Potrzebna jest również pełna instrukcja Mobilizacyjna niemiecka „Allgemeine Instruktion für die Deutsche Wehrmacht im Mobilisierungsfalle”, za którą posiadacz otrzyma zapłatę, stosownie do umowy.

Ważne dla wszystkich!
POLSKIE BIURO REKLAMY PRASOWEJ
Warszawa — Mazowiecka 7.
zamieszcza ogłoszenia we wszystkich pismach Ziemi Polskich i zagranicznych szybko i na dogodnych warunkach.
Dewiza: Reklama jest głównym motorem przemysłu i handlu.

Stanisław Gawroński
p. ADWOKAT. PRZYSIĘGŁ.
zamieszkały na stałe w Częstochowie
przyjmuje
od godziny 2—4 po południu od
6—7 wieczorem ul. P. Marji 52.

Dr. J. Marczewski
CHOROBY OCZU
10-11 rano 2 1/2-4 po poł.
Flakna № 19.

REMIZA WARSZAWSKA
Kantor Przewozowy
I. KOSSOWSKIEGO
przeniesiony został z ulicy Kościuski 41 na ulicę św. Stanisława Nr. 8 (róg Kościuski) do domu własnego.

STROICIEL
Fortepianów i pianin
T. Tyflewski
ul. Wały Nr. 14.
obok Synagogi

ZAKŁAD MECHANICZNY
Pawła Malczaka
w Częstochowie ul. P. Marji № 39.
Zakład wyłącznie urządzony jest na reperaturę broni wszystkich systemów jak również precyzyjną galandrię Wykonanie solidnie z gwarancją.

Fabryka noży kuchennych i zabawek
M. Ciurzyńskiego
w Częstochowie
ul. Warszawska № 113
Towar gotowy posiadam na składzie

Kinoteatr Szkolny
Szkoła № 10.
Program nadzwyczajny na 1218 Marca
I. Bronzowe Bestje
Część
1. Porwanie córki królewskiej
2. Dzikie napały beduinów
3. Po 300 latach
4. Niezwykły nabytek francuzów
5. nierozwiązana zagadka.
II. Powietrze, jego skład i własności.
III. Dokuczliwa igła.
Początek w sobotę o godz. 4 w niedzielę i poniedziałek o godz. 3.

Ważność kuponów.
Od 8 do 8 Marca obowiązują kupony:
Karty Żywnościowej serji „G”
nr 14 pół funta kaszy za 60 fen.
nr 25 pudełka zapalek za 25 fen.
nr 16 1 funt maki pszennej (krajowej) za 180 fen.
nr 16 1 funt maki pszennej (krajowej) za 180 fen.
karty rodzinnej Serji „E”
XVI pół korzec węgla grubego i kostka za 13 Mk. 60 fenigów
XVIII i korzec orzechów I za 12 Mk. 60 fenigów.
II 12 Mk.
XIX 1 funt cykorii za 120 fenigów
bez kartek w dowolnej ilości.
Masia 1 funt Mk. 10.
kawa słodowa 1 funt mk. 2.40 fen
palona 1 funt 70 fen
powidła śliwkowe 1 f. p. Mk. 2.
proszku mydłanego 1 f. l. 90 fen.
Śliwki, gruszek i jabłek 1 funt za 3 mk.
drzewa: sosnowego w kawałkach 1 pud mk. 2.10
drzewa pieklowego 1 p. m., 1.30 f. za pud.
brzożowe i dębowe rżnięte 1 p 250
brzożowe w szczepakach 1 pud 2 mk.
mydła kołowe 1 szt. Mk. 1.40 fen
Farbka do bielizny
„Paratin” w pudełk. blasz. po 40 i 50 fen.
w torebkach po 30 fen.
„Indigo” paczki większe po 60 i 40 fen.

Sól.
W sklepach Stow. Jedność jest do nabycia sól dodatkowa, po 2 f. na rodzinie, na kupon XI karty rodzinnej w cenie 25 fen. za 1 funt.
Kasza.
Na środek górny karty chleb-cukrowej, pomiędzy kuponami na chleb AB i CD z napisem „Karta ważna od 3 | 3 do 29 | 3 serja 37” sprzedawana będzie kasza jęczmienna po 1 f. za mk. 1.20.
Miejska
DEPUTACJA ŻYWNOSCIOWA
w Częstochowie.

Niniejszem podaje się do wiadomości, iż uchwałą Rady Miejskiej z dn. 18 b. m. ustanowiono opłatę na rzecz Kasy Miejskiej za poświadczenie planów nowowznoszonych i budowli lub większych przeróbek za plan przy przeróbkach w kwocie mk. 15 przy nowych budowlach 15 mk. za plan oraz po 5 mk. za każdą poszczególną sekcję.
Burmistrz Miasto
Kierownik wydziału B. Rylski.

W dniu 2 Marca w sali Ogniska Robotniczego Krakowska 13 odbędzie się
Zebrańie Stróżów
o godz. 2 i pół.
Zarząd.

Licytacja w Lombardzie
Srów GARBINSKIEGO
odbywać się będzie od dnia 12 Marca i dni następnych na zastawy nie wykupione lub nieprolongowane w swoim czasie.

1000 marek nagrody!
Dostanie ten kto odnajdzie skradzione zegarki, pierścionki i kolczyki dn. 28 Marca w firmie „J. Pazderski” własność J. Jawnińskiego.

Do sprzedania
ZAKŁADY DUKARSKIE
i wydawnictwo czasopisma
„GONIEC CZĘSTOCHOWSKI”
Drukarnia, egzystując od 20-tu lat, a wydawnictwo od 14 tu prosperując bardzo dobrze i przekazane być mogą tylko w ręce ludzi, którzy w dalszym ciągu prowadzić będą pismo w tym samym kierunku t. j. niezależnym, szczerze narodowym i uwzględniającym najwzlotniejsze interesy kraju i jego ludności.
Reflektanci, traktujący rzecz poważnie, proszeni są o zgłaszanie się wprost do właściciela F. D. Wilkoszewskiego w Częstochowie II Aleja 38.
Pośrednictwo wykluczone.

Zawiadomienie.
Komornik przy Sądzie Okręgowym w Częstochowie J. Kossek, zamieszkały przy ul. Jasnej 21 ogłasza, że w dniu 7 Marca roku 1919 od godz. 10 z rana w Częstochowie przy ul. Ogrodowej 59, odbędzie się sprzedaż przez licytację ruchomości, pozostałych po zabytym Stanisławie Szamie, a mianowicie: mebli, ubrań, aparatów fotograficznych, naczyń kuchennych i t. p., ocenionych na 5371 mk.
Komornik J. Kossek.

Biegła
massynistka poszukuje posady Mokra 4 Helena Kropidłowa. 376—

Zdolny
energiczny stolarz posiadający dużą praktykę w swoim fachu znaący dobrze rysunki w dziale meblowym. biułowaniom a szczególnie modelowym może przyjąć posadę Mejsra względnie starszego modelarza w fabryce lub instruktora szkoły rzemieślniczej taska w oferty proszę składać w Oficy.

Olejarnia
do sprzedania oraz wykonania takowe nowe Warsztat ślusarski Krakowska 22.

Olejarnia
przyjmuje do wybielenia opak ten oraz takowe kupuje także sprzedaje się olej na pudły i funty Krakowska 22.

Meble
rodne do sprzedania Kościuski 16 stróż wstaje. 407—

Osoba
inteligentna w starszym wieku znająca dobrze gospodarstwo domowe przyjmuje miejsce gospodyni w Rybaków Dojazd 10 589—

Kupie
parant do parowania kartofli. Oferty w Gońcu Kościuski 359—

Do sprzedania
stoliki, krzesła i kontuar zdato do restauracji w ul. Jasnej Nr. 21 m. 10 stróż wstaje. 354—

Wlory
stało się do podłóg poleca skład naczyń kuchennych W. Nowicki dawniej W. Stajewski Aleja Nr. 33.

2 domy
dREWNIANY i murowany w ogrodzie do sprzedania Osk. Grosz ul. Bąkowska 4 Chętyński.

Zginęły
dwie kieszonki kasy Tow. Poż. Oszoleda. Nr. Nr. 5922 i 8055 i Polisa na wniozy. Warunki dogodnyście Petersburgskiego nie, wymagana kasa Tow. wydana na imię Wiad, bliźni Czestochowa Mikotaja Wilczorka oraz różne drobne rzeczy z mieszkania przy ul. Ogrodowej Nr. 34 849—

Meble
kredensy, stoły, krzesła, szafy, biurka, garnitur mebli, lustra, kółka po cenach przystępnych po cenach skład Mebli ul. P. Marji Nr. 12. 1062—

Maszynistka
posiada maszynę poszukuje posady w miejscu lub na wyjazd Zielona Nr 5 m. 10. 375—

Pokój
umeblowany z zupełnie oddzielnym wejściem z o i k t r. oświetleniem wyjącej solidności łazienka Kociuski 13 dnia Krakowska Nr. 3 m. 1. 432—

Ogrodnik
poszukuje posady. Wiad. w sklepie ogrodn. p. Sobchaczewskiego II Aleja 42 Częstochowa. Zielona 1 391—

Młodzieniec
średnim wykształceniem oraz praktyką biurową poszukuje posady Oferty sub. Młodzieniec w Gońcu. 409—

Nasiona
wyborowe, cebuli, marchwi i buraków po osobnych cenach ni w składach. Hubertowska 16.

Do sprzedania
osada 10 morgów gruntu w majątku Juliana w gm. Opatów oraz drzewo budowlane sosnowe 35 fen. Wiad. w Ostrowca Kokoł. 397—

Urządzenie
sklepowe do sprzedania Ogrodowa 41. 412—

Pisania
na masynie niska i przepisywanie. Nowicka ul. stacji. Wiadomość w Kościuski 22 m. 5. 413—Gońcu.

Basen
mieszający 1600 pudów nafty sprzedam adres Częstochowa. Zielona 1 406—

Zgubiono
paszport niem. wydany na nazwisko Rosalji Par kinej oraz kartę do pielęgni. Uprasa się o srot ul. Stradomska 4 Parkitaa. 377—

Ogrodnik
poszukuje dzierżawy o ogrodu warzywnego i owocowego. Wiad. II Aleja 42 sklep ogrodnicy p. Sobchaczewskiego. 335—

Olejarnia
na Zawodniu Miłowska 5 kupuje w każdy dzień rzepek, siemę lanoie i mak. 395—

Odstąpię
mieszkanie słoneczne cztero pokojowe z elektrycznością i dwonkami za zwrot kosztów in-pisywanie. Nowicka ul. stacji. Wiadomość w Kościuski 22 m. 5. 413—Gońcu.

Ofiary na Biały Krzyż
Częstochowski Oddział Opieki nad Żołnierzom Kresowym.

Zebrańie przez panie dyżurujące w Kinematografach 771.76 mk., 82 kor. 41, 29 rb., srebr. 1 mk., z Redakcji „Gońca Częstochowskiego” 6584.37 mk., 520.20 kor., 111.58 rb., z Adm. „Gazety Częstochowskiej” 520.80 mk., 13.30 rb., Zebrane przez p. Grochulską 48.50 mk., srebrnem 2 mk., Zrzeczenie kobiet 1000 mk., 10 k., P. Cygański 40 mk., p. Synowski 10 mk., Z kwiatrzusa danego p. W. Przulskiej 112 mk., 40 kor., 36 r., Zebrane przez Ksiedza Kubowicza z Białochowni 883 mk., Zakład Sióstr Nazaretanek 1782.80 mk., 25 kor., 65 rb., sr. 4 15 rb., Z wieczornicy pozeagnalnej pośt. 29.45 mk., Zebrane przez p. Władysława Maklesa z Mokrej 309.50 mk., 80 kor. 127 rb., Franciszek Stasiński z Miedzna 41.31 mk., 352.82 kor., 60.03 rb., p. Kanigowska z Rudnik 50 rb., p. Jung 10 mk., p. Dąbrowski 10 mk., p. Bielski 5 mk., p. Piątkowski (zebrane wśród urzędników kolejowych w Herbach) 75 mk., Zebrane przez p. Bielskiego 270.60 mk., 26 rb., 1. Maruszczyk 3 mk., p. Sabok z Koniepcowa 5 rb., p. Szarek 5 rb., Dr. Wastlewski 100 mk., p. Jabłońska 50 mk., p. Uchnast 15 m., Od Zrzeczenia kobiet (zebrane podczas wieczornicy Konopnickiej) 735.20 mk., p. Dobecka 10 rb., Zebrane przez p. Piątkowskiego 116.60 mkf p. Symonik i Adamus 13.50 mk., 235 kor., 299 rb. Dalszy spis ofiarodawców i wysłanych na front zaofiarowanych i kupowanych rzeczy podany będzie w tych dniach.

Zarząd stale przyjmuje ofiary, chcieliby to były skrawki materji i garście pierza, wszystko się przyda; — podarta bielizna, ubranie odpowiednio porperowane będzie w szwalni Białego Krzyza.

ZARZĄD.

Biuo Zarządu czynne codziennie od 10 do 1 w poł. i od 3 do 5 po poł. ul. Kilińskiego (Piękną) 7.

